

Resumé til netværksseminar i Bnkf torsdag 19. november 2015

"Mit sprog er en hybrid: norske ord og sætninger i en halvdansk indpakning". At forstå selvrapportering i sociolingvistikken i lyset af filosofisk hermeneutik

Af Randi Benedikte Brodersen, FoF, UiB

Materialet er mine danske informanternes selvrapporterede ytringer fra et interview og en sprogbiografisk undersøgelse.

Den filosofiske – eksistentielle – hermeneutik er en forståelsesteori "hvis opgave er at klarlægge de betingelser hvorunder forståelse sker" (Gadamer 1972, s. 279 i Brodersen 2000, s. 24). Forståelse har karakter af en proces, og i en *forståelsesproces* forstås vi helheden ud fra delene og delene igen ud fra helheden. Denne klassiske hermeneutiske cirkel – med virkningen mellem dele og helhed og vice versa – har Gadamer videreudviklet i sin teori ved bl.a. at trække fortolkeren ind i cirklen. Vi har alle hver vores forståelseshorisont, som ændrer sig, udvides og fornyes i mødet med andre horisonter, og vi har en *forforståelse* i og med os, som en del af livets bagage, en forforståelse som giver et bestemt blik på verden og som samtidig ændrer sig, fx i en undersøgelse. Denne forforståelse har karakter af *for-domme*, af positiv og negativ art, som muliggør, betinger, styrer vores forståelse (– og måske også neutrale for-domme ved at vi kan forholde sig præference-frit til noget?). "Det vi "er", kan vi sies å være i kraft af den historiske situation og det fællesskab vi befinder oss i, det språk vi snakker, de vaner og praksisser vi tilegner oss" (Gilje 1987; s. 22).

Efter en kort introduktion til Gadamers forståelsesteori giver jeg eksempler på informanternes selvrapporterede ytringer. Jeg bruger i min analyse af disse ytringer Gadamers teori og håber at få en diskussion hvor mange i Bergensnettverket for kvinner i filosofi kommer på banen med berigende bidrag og kommentarer til Gadamers teori – og min analyse og forståelse af selvrapporterede ytringer.

Litteratur

Brodersen, Randi Benedikte 2012. "Mit sprog er en hybrid: norske ord og sætninger i en halvdansk indpakning". Sproglig tilpasning til norsk blandt danskere i Norge som sociolingvistisk eksempel på brug af korrespondanceanalyse. I: *Praktiske Grunde. Nordisk tidsskrift for kultur- og samfundsvidenskab*. 1, s. 5–24: <http://praktiskegrunde.dk/pg1-2012.html>

Brodersen, Randi Benedikte 2000. I: Brodersen, Randi Benedikte & Torodd Kinn: *Språkvitskap og vitskapsteori. Ti nye vitskapsteoretiske innlegg*. Larvik: Ariadne, s. 21–45 [en online-version af bogen er tilgjengelig gjennom Nasjonalbiblioteket].

Gadamer; Hans Georg 1972. *Wahrheit und Methode. Grundzüge einer philosophischen Hermeneutik*. Tübingen: Mohr.

Gilje, Nils 1987. *Hermeneutikk i vitenskapsteoretisk perspektiv*. Bergen.